

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 6 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XII. évfolyam 136. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1916 június 16.

Megállítjuk az orosz offenzívát.

Orosz hadszíntér. Budapest, június 15. (Hivatalos.) Bojantól délre és Csernovitztól északra csapataink visszaverték az oroszok támadásait. Csernovitz felett tüzérségünk tüzelése meggátolta az ellenséget abban, hogy a Pruthon átkeljen. A Dnyeszter és a Pruth közt nincsen nevezetesebb esemény. Az ellenség a Horodenka—Niatin vonalon nyugat felé csak kis távolságra ment előre. Isnioveiknál rendkívül elkeseredetten folyt a harc. Itt, valamint Ridomltól északnyugatra és Premienievtől északnyugatra az oroszok összes támadásait visszavertük.

A Lucktól nyugatra fekvő területen a helyzet változatlan. Lokatinál mindkét harcos fél lovassága a lóról leszállva bocsátkozott harcba.

A Rovnó—Kivel vasutvonal és Olki közti területen az ellenség új hadosztályokat állítva a harba, számos helyen kísérelte meg, hogy a Stohot—Styr szakaszon való átkelést kierőszakolja. Mindenütt visszavertük és súlyos veszteségeket szenvedett.

Visszautasított olasz támadások.

Olasz hadszíntér. Budapest, június 15. (Hivatalos.) Tegnap este az olaszok heves tüzérségi és aknavető tüzet irányítottak a Doberdó fensik és görzi hídfő ellen. Éjjel a fensik déli részén gyalogsági támadások következtek, a melyeket már legnagyobb részt visszautasítottunk. Egyes helyeken a harc még nincs befejezve. A tiroli harcúton az ellenség a Bentelstein Sluderbachi szakaszon a dolomitokban lévő hadállásaink ellen irányuló sikertelen erőfeszítéseit folytatta.

R epülőink Padua és Verona vályaudvarait bombázták.

Megzavart erődítési munkálatok

Délkeleti hadszíntér. Budapest, június 15. (Hivatalos.) A Vojusa mentén tüzelésünk megzavarta az olaszok erődítési munkáit. *Höfer.*

Szövetségeseink ágyúzták a szaloniki frontot

Kopenhága, június 15. Szalonikiból érkezett táviratok jelentik, hogy a német—bolgár tüzérség hevesen bombázta a francia szalonikii front centrumát.

Oroszország átvonulást kért Románián.

Bukarest, június 15. A Seara jelenti, hogy tegnap este Bratianu elnöklete alatt minisztertanács volt, amelyen az orosz kormány követeléseit tárgyalták. Az orosz kormány ugyanis azt kérte Romániától, hogy engedje meg csapatainak a Besszarábián és Moldován való átvonulását. A minisztertanács a követelést kereken elutasította.

Nyugaton nincs esemény.

Berlin, június 15. A nagyfőhadiszá-
lás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Tüzérségi harcokon és járőr vállalkozá-
sokon kívül nem volt esemény.

A németek is visszaverték az oroszokat.

Keleti hadszíntér.

Bothmer gróf tábornok hadserege több
sűrű hullámokban keresztülvert orosz táma-
dást vert teljesen vissza Przevlokánál és
attól északra.

Balkáni hadszíntér.

Különös esemény nem történt. (Min.
eln. sajtóosztály)

Angol brutalitás.

Egy londoni távirat szerint a Hyde-
parkban nagy tüntetés lesz, amelyen azt
fogják követelni, hogy az Angliában élő
összes németeket, beleértve a naturalizálta-
kat, internálják.

Ugyanezt követelte egy anglikán lelkész
Midlandban egy Kitchenerért rendezett gyász-
istentisztelet alkalmával.

A kérdést a parlament összeülése után
ott rövidesen elő fogják terjeszteni.

A német flotta célja.

Genf, június 15. A párisi Herald azt a
londoni értesülését közli, hogy a német flot-
tának május 31-én az volt a rendeltetése,
hogy egy Oroszországnak szánt munició-
szállítmányt elfogjon. Arról értesültek ugyanis
a németek, hogy a szállítás a norvég nya-
gati partok mentén, Archangelszke irányul
és ezért küldték ki flottájukat. Így került a
német flotta harcba Beatty admirális angol
flottájával, mialatt az orosz municiószállít-
mány akadálytalanul eljuthatott rendeltetési
helyére.

Csipke és kézimunka függönyök tisztítása

Női- és férfi ruhák száraz vegytisztítása

Fehérnemű gőzmosás, sima dara-
dok átvasalása kiönkénti árban

Tábori zöld festés

Szives megbízást kér: kiváló tisztelettel

Haltenberger Vilmos

Vasalás és javítás saját szabó-osztályban

Gyászesetben festést feketére soronkívül

Szőnyegek tisztítása, megóvása

Postai megbízások soronkívül

Felvételi üzlet: Rákóczi-ut 7., Szent István-palota. Telefon szám: 14—69. Gyár az állomás felett. Telefon szám: 34.

Zágráb, Kőrös és Varasd régi magyar vármegyék.

Dr. Karácsonyi János
új történelmi műve.

Hazánk nemzetiségei régi történelmi botlásokat arra használnak ki, hogy jogtalan közjogi követeléseket támasszanak s ezzel indokolják oktalan gyűlöletüket a magyar nemzet ellen. Ilyen történelmi tévedés „a hárommegy királyság” jelszava, ami azt jelentené, hogy Horvátország, Dalmácia és Szlavonia királyságok a hárommegy királyság tagjai. Holott Szlavonia, a régi Tótország soha sem volt királyság, hanem ez a terület, mely Zágráb, Kőrös és Varasd megyékből állott, Szent László által meghódított föld volt.

Ezt a kérdést tárgyalja dr. Karácsonyi János kanonok értekezése, mely az Akadémia kiadásában most jelent meg „Szent László meghódítja a régi Szlavóniát” címmel.

A kiváló történettudós hivatkozik Biorbanszületett Konstantin bizanci császárra, aki 950 körül felsorolja Horvátország megyéit, s ebből kiderül, hogy az akkori Horvátország csak Modrusig terjedt, pedig ő jól ismerte Horvátországot, hiszen az ő birodalmához tartozott. Tehát a három vármegye: Szlavonia nem horvát terület. Ez a terület 900 körül a német birodalomhoz tartozott és pedig a bajor hercegséghez. Mikor IV. Henrik a pápa ellen indult 1081-ben, Szent László király Németország ellen támadt, mivel pedig Magyarország határai csak itt érintkeztek a Németbirodalommal, Szent László a Muraközt, Varasd, Kőrös és Zágráb megyék területét foglalta el 1082. év decemberében s 1088-ban ezek már a magyar megyék között vannak felsorolva.

Pár év múlva, 1084-ben Szent László megalapította a zágrábi püspökséget e meghódított területen.

1190-ben III. Béla külön hercegséget szervezett Horvát- és Dalmátországból Imre fia részére, hogy ott a kormányzásba belegyakorolja magát s hogy fiának több jövedelme legyen, Zágráb, Varasd- és Kőrösmegyéket is e hercegséghez csatolta. Ez időtől kezdve Szlavóniának hívják a három vármegye területét. De nemcsak Magyarországon, hanem az egész külföldön tudták abban az időben, hogy a három vármegye területe épp úgy Magyarország, mint a többi magyar megyék. Így ismerik a németek és a római pápa udvara is, mely sohasem nevezi Szlavóniát királyságnak, hanem csak Magyarországhoz tartozó provinciának. Csak 1527-ben veszi fel Ferdinánd királyi címei közé Szlavóniát. Ugyanis Szlavonia rendjei Zápolya Jánost ismerték el királyul s azért Ferdinánd, hogy jogcímét fenntartsa, nevezi magát Szlavonia királyának, de sem meg nem koronáztatja magát Szlavonia királyává, sem királyság rangjára nem emelte e területet. Szlavonia királyság címe tehát az 1526 körüli rettenetes évek szomorú emléke, de nem jogot biztosító alap. 1526 előtt nem is volt horvát Szlavonia lakossága, hanem szlovén, mint a szomszédos osztrák terület népe. Csak 1493-ban kezdődött meg a horvátok beözönlése e területen a törökök nyomása folytán, majd 1528 után Knin és Jajcza várak elesével folytatódott a horvátok menekülése a Száva-Dráva közti területre. Így szorították ki Szlavóniából a régi magyar eredetű, vagy legalább magyar érzelmű tótországi nemességet, úgy hogy ott az Erdődyeken kívül jóformán nem maradt magyar család.

A horvát történetírók és közjogi írók úgy akarták feltüntetni e területet, mintha az a régi horvát királysághoz tartozott volna, pedig az sohasem volt horvát terület.

Dr. Karácsonyi János azzal a reménnyel fejezi be nagyérdékű monografiáját, hogy a

történelmi igazságok ereje győzni fog s horvát testvéreink belátják egykor, hogy a magyar nem volt ellenségük, mikor nem engedte szétszaggatni Szent László művét, hanem megtartotta azt Magyarország részének.

Költözik a Biharmegyei Kaszinó.

A Kaszinó évi közgyűlése.

A Biharmegyei Nemzeti Kaszinó tegnapi közgyűlést tartott, melyen igen fontos és a Kaszinóra nézve életbevágó ügyekkel foglalkoztak. A tagok száma ma meghaladja a 400-at, ennek dacára a tegnapi közgyűlésen alig jelentek meg 30-an. A Kaszinó pompás helyiségében valóban csak a legtözszyke-resebb tagok voltak ott, akik megjelentek, hogy a vármegye és a város eme nagymultu, előkelő intézményét minden körülmények között tovább is fenntartsák és elteképessé tegyék.

Az elnöki tisztet dr. Fráter Imre töltötte be, aki a közgyűlés megnyitásakor a megjelentek üdvözlése után megállapította a közgyűlés határozatképességét, majd az igazgatóság jelentésére tértek át.

Az igazgatóság jelentése.

Hlatky Endre emléke.

A jelentés mely részvételt emlékezik meg Hlatky Endrénél a Biharmegyei Nemzeti Kaszinó igazgatójának haláláról. Az elismerés és hála hangján szól odaadó munkásságáról, amely a Kaszinó ügyét előbbrevítte s indítványozza, hogy emlékét örökítsék meg jegyzőkönyvileg.

Csökkent a tagok száma.

Jelenti ezután az igazgatóság, hogy a Kaszinó a múlt évben is igyekezett az alapszabályokban előírt céljainak megfelelni, hogy miát a társasulat központja a társadalmi élet fejlesztését előmozdítsa. Elköltözés és halálzás folytán 32 vel csökkent a tagok száma, viszont 10 új tagot vettek fel. A tagok száma 414 volt. Az elismerés hangján emlékeznek meg azon 97 kaszinói tagról, akik fegyveresen szolgálják a hazát.

Hiány: 5316 korona.

A Kaszinó bevétele 16950, kiadása 21179 korona volt, a hiányt kölcsönből fedezik. A számadásokra Bőszörményi Géza pénztárnoknak a felmentést magadták.

A jövő évre 19280 korona bevételt 24796 korona kiadást irányoztak elő. Fezetetlenül marad e szerint 5316 korona.

Felmondják a bérletet.

Tekintettel a kedvezőtlen eredményre és arra, hogy hasonló körülmények között a Kaszinó anyagi helyzete nem javulhat annyira a jövőben sem, hogy kiadásait képes legyen fedezni, szükséges — mondja a jelentés — hogy kiadásait csökkentésük, s erre legalkalmasabb, hogy jelenlegi helyiségeik bérletét, amelynek évi bére 8570 korona, felmondják, s olcsóbb helyiségről gondoskodjanak. A bevétel nagyobbodását a tagsági díj felemelésével érik el.

A választmány.

Lejárt mandátuma a következő választmányi tagoknak:

Balászházy Iván, Balogh Elemér, Baranyi András, Cziffra Kálmán dr, Ember Géza, Gerő Armin, Nadányi Pál, Németh István, Popovics Miklós dr, Ringelhann Lajos, Tatár Zoltán, Tisza István gróf, Wertheimstein Alfréd lovag.

Mártonffy Bogdán dr egyesületi ügyész lemondott.

Ötven éve szolgálja a Kaszinót.

A Kaszinó szolgálja Baktay Gyula 50 éve szolgálja a Kaszinót. A város fel is terjesztette a belügyminiszterhez kitüntetésre a Kaszinó félszázad óta hűséges, derék szolgálóját, aki ezután is teljesíti kötelességét.

A megüresedett helyekre a következő tagokat választották meg:

Igazgatóknak: Rádl Odón. Választmányi tagnak 1916—1917—1918. évekre: Balászházy Iván 30 szavazattal, Balogh Elemér 29 szavazattal, Baranyi András, dr Cziffra Kálmán, Ember Géza 30 szavazattal, Gerő Armin 29 szavazattal, Nadányi Pál, Németh István, dr Popovics Miklós, dr Hoványi Gyula, Ringelhann Lajos, Tatár Zoltán, gróf Tisza István, L. Wertheimstein Alfréd 30—30 szavazattal. Választmányi tagnak 1916—1917. évekre: Lukács Odón 29 szavazattal. Választmányi tagnak 1916. évre: Verner Kálmán 30 szavazattal. Ügyésznek: dr Szunyogh Pál 30 szavazattal.

A választások megtörténte után Fráter Imre Rádl Odónt üdvözölte megválasztása alkalmából, majd Mártonffy Bogdán érdemeinek jegyzőkönyvileg megörökítése iránt tett előterjesztést, amit el is fogadtak. Végül a jelenlevő tagokat arra kérte az elnök, hogy minden téren hassanak oda, hogy a társadalomilag és politikailag fontos intézmény tönkra ne menjen. Ezt különben részben biztosítja a 60 koronára felemelt tagsági díj is.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

Tanfolyam hivatásos ápolónők részére.

A Vörös-Kereszt Egylet Nagyvárad városi választmánya II. ik ápolónőképző tanfolyama július 1-én nyílik meg. Ezen tanfolyamra oly nők vétetnek fel, akik a beteg ápolást hivatásszerűleg óhajtják gyakorolni és erre testileg és szellemileg alkalmasak.

A felvétel iránti kérvények, a folyamodó lakásának pontos megjelölésével folyó hó 25-éig dr. Fráter Imre közközházi igazgató-főorvos, ügyvezető alelnökhöz címzendők és akár személyesen nyújtandók át, akár postán küldendők be.

A kérvényhez csatolni kell: anyakönyvi kivonatot, melyből kiviláglik, hogy a folyamodó 18. életévét már betöltötte, de 40. éves még el nem mult. Az illetékes közig. hatóság (előjáróság, rendőrkapitány) által kiállított bizonyítvány a folyamodó családi és vagyoni viszonyairól, valamint arról, hogy a folyamodó magyar állampolgár, magyar nyelven tökéletesen beszél, olvas és ír és hogy nyereségvágyból eredő büntetés miatt büntetve nem volt. Ekkölesi bizonyítványt. Orvosi bizonyítvány a folyamodó szellemi és testi egészségi állapotáról és arról, hogy himlőtöltésben részesült-e és ha részesült, mikor oltott be. A végzett tanulmányokról szóló bizonyítványt.

Amennyiben a folyamodó netalán köz-, vagy magánalkalmazásban állans, az alkalmazást adó bizonyítványa. Ha a folyamodó férjes nő, akkor férjének, ha kiskoru, akkor törvényes képviselőjének írásban adott hiteltel nyilatkozatát az iránt, hogy a folyamodók felvételét nem ellenzi s beleegyezik abba is, hogy az illető 5 évig tartó szolgáltra kötelezze magát.

Ha a folyamodónak kiskoru gyermekei vannak, hivatalosan igazolandó, hogy gyermekeinek eltartása biztosítva van. Ezen okirat hitelesnek csak akkor tekinthető, ha ezt valamely hatóság az aláírás hitelül láttamozta.

Bővebb felvilágosítással a közközházban levő Vörös Kereszt iroda szolgál, naponta délután 5—7 óra között.

Elsülyedt az angol tengeri flotta pénztára.

Budapest, június 15. (Saját tudósítónktól.) Lizabomból jelentik: A skageraki nagy tengeri csatában elsülyedt az egész nyílt tengeri flotta pénztára is. Mint megállapítást nyert a pénztárban 10 millió font volt aranyban. Az elsülyedt összeg nagyságából arra következtetnek, hogy az angol tengeri haderő huzamosabb ideig akart távol maradni az angol tengerparttól.

A görög hadsereg nem szerel le.

Szófia, június 15. Athénből jelentik, hogy a legutóbbi események hatása alatt a görög kormány elhatározta, hogy nem demobilizálja a behívott katonaság tizenkét legidősebb évfolyamát. A leszerelést elrendelő királyi dekrétumot, amelyet Konstantin király már alá is írt, visszavonták. A kormány elhatározása különösen az ententehez barátságos érzelmű körökben izgalmas meglepetést kellett.

A szövetségesek támadása nem egységes.

Bern június 15. A Temps pétervári tudósítója jelenti: Még egyáltalán nem tudni, hogy orosz offenzíva csakugyan szoros összefüggésben áll-e szövetségeseink egyéb küzdelmeivel. Kora volna még általános offenzíváról beszélni, az pedig egyáltalán vakmerő állítás, hogy a galíciai támadás felelet a verduni harcokra, vagy az osztrák-magyar offenzívára Dél-tirolban.

Elpusztult az orosz derékhad.

Budapest, június 15. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Pétervári katonai körökben egyre nagyobb elégtelenség nyilvánul meg Brussilov tábornokkal szemben. Brussilov ugyanis épp úgy jár el, különösen a Volhíniában végrehajtott támadásoknál, mint Nikolajevics tette. Emberanyagban rettenetes pocséklást vitt véghez. Az orosz tisztek figyelmeztették a cárt, hogy ne felejtse el, hogy az orosz derékhad 250000 embere a délkeleti fronton harcol és ha ez ott elpusztul, akkor az összes begyakorolt csapatok elpusztultak. A hadtestparancsnokokhoz intézett rendeletek szerint az ellenség visszaszorítása még akkor is keresztülvendő, ha ez pár millió ember életébe kerülne. Ezt a felfogást nem lehet elfogadni, mert az orosz hadsereget nem lehet még egyszer újra szervezni.

Bozelli nem tud kormányt alakítani.

Budapest, június 15. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Bozelli designált miniszterelnök eddig még nem tudott kormányt alakítani. Sikertelen kísérleteiről jelentést tett a királynak, aki erre többször és huzamosabb ideig tárgyalt Salandrával.

Mi a célja az oroszoknak?

Budapest, június 15. (Saját tudósítónktól.) Amsterdamból jelentik: Az orosz haderőnek az a célja, hogy egy tekintélyes részét Románián keresztül a Duna másik partjára viszi át és ezzel megakadályozza a Törökországgal való összeköttetést.

Francia-görög feszültség.

Budapest, június 15. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik: A francia hangadó lapok egyáltalán nincsenek megelégedve a görög kormány magatartásával. A lapok követelik Konstantin király detronizálását.

Elzárták a bolgár határt.

Budapest, június 15. (Saját tudósítónktól.) A Bazargic és Oboriste között közlekedő vonatot Oboriste bolgár állomáson feltartóztatták. Az utasok, miután megtiltották nekik a vasuti kocsik elhagyását, ugyanazon vonattal visszautaztak Bazargicba.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 15.

Juriga Nándor a gyermekhalandóságról beszélt.

Giesswein Sándor szociális kérdésekről szól, helyesli Károlyi Mihály gróf földbirtokpolitikáját.

Délután 2 órakor az ülést félbeszakítják.

Délután Huszár Károly sárvári Eszterházy Mihály gróf tegnapi felszólalásával foglalkozik.

Lukács György a gyermekhalandóságról beszélt.

Eszterházy Mihály gróf a tüzifaellátás biztosítása érdekében szólal fel.

Ezután az elnök a vitát berekeszti.

Teleszky János rövid beszédében kéri a javaslat elfogadását. Bejelenti, hogy az osztályorszjátékot az állam jobb időkben házi-kezelésbe fogja venni.

Ghillányi földművelésügyi miniszter a tengeri rekvirálásáról és a haditerménekről beszélt megnyugtatólag.

Tisza István az indemnitás vitáját egy rövid beszéddel akarja befejezni. Azok, akik kívánják a békét határozottan visszautasítja. Nekünk tovább kell harcolnunk. Az ellenség első jelentéséből azt lehetett megállapítani, hogy kívánta a monarchia feldarabolását, legutóbb pedig már a német kereskedelem megsemmisítését hangsúlyozta. Nekünk ilyen körülmények között tovább kell harcolnunk, azonban a további véráldozatok azokra fognak hárulni, akik minden morális szükség nélkül folytatják a háborút. A lengyel kérdésben már a német birodalmi kancellár nyilatkozott. Ezt a kérdést velünk egyetemben lehet csak megoldani, amint, hogy ugyanis lesz. A megoldásban azonban a lengyel nép életérdekeit is meg kell óvni. Apponyi Albertnek ama óhaját, hogy a fel-földön szűnjék meg a status quo ante, ő is aláírja. A háború babizonyította Magyarországnak értelmét a nagyhatalmi álláshoz. Ezért Magyarországnak meg kell adni, amire joggal igényt tart. A háború a magyar nemzet tagjait közel hozta egymáshoz. A nemzetiségi ellentétek háttérbe szorultak és csakis a nemzet érdeke kell hogy érvényesüljön. Ez a jobb jövő kulcsa. Az indemnitást elfogadásra ajánlja.

A javaslatot elfogadták úgy általánosságban, mint részleteiben.

Az ülést holnap folytatják. Holnap kerül 3 szori olvasásra a javaslat.

Hadizóna

a román-orosz határon.

Predeal, jun 15. A Jassyban megjelenő „Opinia” hitelt érdemlő forrásból merített értesülése szerint a Pruth romániai oldalán létesítendő hadizóna 30 kilométer szélességű lesz, éppen akkora tehát, mint amekkora azt osztrák magyar és bulgár határokon van.

Marghileman személyes organuma a „La Politique” megerősíti az „Opinia” értesüléseit.

Más oldalról érkezett jelentések szerint az oroszok egymásután semmisítik meg a román határon lévő besszarábiai erdőket és a határ mentén mindenütt nagy csapatokat összpontosítanak.

Kérelem Nagyváradi város urhölgyeihez.

A Vörös Kereszt Egylet Szent Péter és Szent Pál napi gyűjtésénél, amint a lapokból bizonyos értesülni méltóztattak, az urnákkal perselyekkel és mozgó virágos kocsikkal való gyűjtésre fogjuk a főszert helyezni.

A gyűjtésnek ezen módja csak akkor biztat eredménnyel, ha városunk előkelő hölgyei közül mentül többen hozzák meg azt az áldozatot, hogy az urnákhoz kiüljenek, illetve leánykáiknak a perselyvel és a mozgó virágos kocsikkal a gyűjtést megengedik.

Megvagyunk róla győződve, hogy ha Nagyváradi város urhölgyei ismerőseik körében propagandát csinálnak ezen vállalkozásunknak, akkor bizonyosan sokan fogják szolgálataikat nemes ügyünknek felajánlani.

Ugyancsak azon tiszteletteljes kéréssel fordulok Nagyváradi város urhölgyeihez, legyenek kegyesek ismerőseik körében oda hatni, hogy ők a fenti célra mentül számszerűbben jelentkezve szép eredményre juttassák ügyünket.

Tisztelettel kérem még a jelentkezők névsorát legkésőbb f. hó 20-ig összegyűjtve hozzám juttatni, illetve a f. hó 21-én d. u. 6 órakor a városháza bizottsági termében tartandó értekezletünkön a jelentkező urhölgyekkel és leánykáikkal testületileg megjelenni.

Dr. Fráter Imre,
ügyvezető alelnök.

*

Lapunk mai számához mellékelve van az ünnepségek rendezőségének névsora.

Eltűnik a Wolffi erdő.

Valamikor hatalmas erdőség volt, sőt lombjai Velence utolsó házsorainak eresztét surolták. A Wolffi fogalmává vált Nagyváradi erdő.

A Farkaserdő megérdemelte nevét, végső nyulványa volt a bihari délkeleti erdőségeknek, vad, sőt réngatagok síkságra igyekvő kiszökellése.

A velencei lakosság terjeszkedése és földmivelő hajlama méltánylást talált a I. sz. püspökségnél, amely a Wolffiból jókora területet engedett át zöldségtermelés, buza, kukorica, burgonya termesztés céljaira.

Mindjobban visszavonult az erdő, nagy tönkös jelezték visszahúzódását, amelyeket a következő években kiástak s helyükön a termő televényből dusan növekedett az áldott buza és a kitűnő tengeri. Végül felvonult egészen a domb tetejére, a katonai lövőtér mögé az erdő s ott bámulta a gyorsan fejlődő város gyárkéményeit s az alatta szaporodó házikókat.

De oldalt fenyegette most a veszedelem a Wolffit. Ott is szükség volt művelés céljából új területekre s a püspökség nem állhatott a fejlődés elé, ellenkezésképpen, elősegítette a falu és a város földet kívánó hajlamait s ösztönét. Csak középén maradt épen, sértetlenül egy széles passzázs, kanyargó útja a város végétől a Püspökfürdő fenyveséig vezetett.

A télen ez az út is megcsönkült. A Körös felé eső falát letarolta szorgos emberi kéz s most csak Váradszentmárton felől van még vékony sávban kevés fa. Hja, az idők olyanok, hogy a termőterületre van szükség s az erdőnek, a fának, pusztulni

kell, hogy a többtermelésnek helyet és területet adjon.

A Wolffi sorvad s pusztul, nem sokára csak hirtelen marad. Alkalmos lett volna városi parknak, levegője, fája, sétányai erre predestináltak, (bőnne tarka özikék szaladgáltak) remek kilátás nyílt onnan a várost környező hegyekre és a síkságra, s ha lett volna a városnak providenciális terve, igyekeznie kellett volna a Wolffit népligetnek megszerezni. Az idő nem várt arra, míg lassan rájönnek a torony alatt egy városi liget alapítására, mely Nagyváradnak ötven évre üdülőhelyet adott volna, s a Wolffi kiirtását kívánta.

A Wolffi nemsokára eltűnik, leborotválja a kikerülhetlen sors, a kultúra terjeszkedése kifelé, amely irtja a zöldet és áldott termőfölddét dolgozza a síkföldet.

A közigazgatási járások szaporítása.

A Budapesti Hírlap tegnapi száma igen érdekes cikket közölt a magyarság és a kultúra érdekében. A cikk mindkét fontos államérdeket abban látja biztosítottak, megerősítettnek, ha az ország mai közigazgatási beosztását megváltoztatják, illetve, ha a mai járásokat szaporítjuk.

Nem a járások beosztását, hanem az új járási székhelyek létesítését tartja fontosnak a lap. Megállapítja a lap, hogy a vidék kulturája a járási székhelyeken van összpontosítva. Innen árad ki minden a falvakba. Itt van a legtöbb kulturintézmény, itt van összpontosítva a legtöbb magyar. Minél több tehát a járási székhelyek száma, annál több a kultúra gócpontja és annál több bázisa van a magyarság terjedésének.

A járási székhelyek egyik legfontosabb kellékévé teszi azt is, hogy ott bármily nagy román vagy más nemzetiségi ostromnak is van kitéve a járási székhely, az föltétlenül megtartja magyar jellegét.

Példának említi fel Biharvármegyéből Élesdet és Tenkét, mint olyan községeket, amelyek az elnémetelt harangok földjén fajmagyar többségüket máig is megtartották. Hogy ez sikerült is, azért a magyar közigazgatási nyelvnek s a tisztviselői kar mindenkör lángoló hazaszeretetének ad hálát a cikk írója.

A Budapesti Hírlap már most felveti az eszmét és erősen amellett foglal állást, hogy a kormány szaporítsa a járási székhelyeket.

A cikknek Biharvármegyére vonatkozó része egyáltalán nem új dolog. A járási székhelyek szaporítását itt már évekket ezelőtt felvetették, sőt a törvényhatóság már ki is mondta, hogy még egy új járást szervez és pedig a mezőtelegi járást. Az új járás szervezését azonban nem a fenti indokok tették szükségessé, hanem a közigazgatási tulterheltség, mely ma kétségtelenül elviselhetetlen terhet ró a központi járásra.

Az új járás rendszeresítését a belügy-miniszter még ma sem hagyta jóvá. A jóváhagyást ma mindenestre a háború akadályozza, mely nem engedi meg az államnak, hogy újabb megterheléseket vegyen fel a költségvetésben. Biharvármegyében különben tényleg fölösleges, hogy a mezőtelegi

járáson kívül még több új járást rendszeresítsenek. Biharvármegye területe igen nagy, községeinek száma is nagy, azonban azon a környéken, ahol esetleg új járásokat lehetne rendszeresíteni, a lakosság oly szegény, hogy az új járási székhelyek költségeivel nem lehetne megterhelni őket.

A nagy magyar vidéken pedig elég sűrű a járási székhely.

DAJKA dr

az iparügyosztályhoz kerül.

Gerő Ármán főkapitány tegnap átvette a bűnügyi osztály vezetését. Az átvételnél mintaszerű rendet, gondosságot állapítottak meg. Dajka dr ma az iparügyosztályt veszi át.

Ebből az alkalomból meg kell állapítani, hogy 1914 év november hava óta, amikor Dajka Eadra dr átvette az ipari és munkásbiztosítási ügyosztály mellett a bűnügyi osztály vezetését, szinte erejét meghaladó munkával új életet teremtett ebben a fontos ügyosztályban.

Az átlagos kötelességteljesítés mértékén felül tett elagat a reá bizott rondkivüli kötelességeknek. Reggeltől estig szakadatlan munkával helyreállította a bűnügyi osztály gépezetének működését, munkaprogramot adott a bűnügyi osztálynak, életbeléptette a napontinti ellenőrzését a nyilvános üzleteknek és helyiségeknek, és behozta a napi megbeszélést, amelynek üdvös eredményei már jelentkeznek.

Egyszerű, praktikus, anyagi áldozatot alig kívánó javaslataival moderné, megbízhatóvá, kifogástalanná tette a bűnügyek intézését. Mindenfelől elismeréssel honorálták szakavatott intézkedéseiért. Maga a belügy-minisztérium rendőri osztályának vezetője, Pekáry József min. tanácsos elismerő hangú levelet intézett hozzá s a helybéli királyi ügyészségnek több ízben volt alkalma Dajka dr hivatottságát dícséretben részesíteni. Nemcsak ő maga volt a legfegyelmeltebb tisztviselő, hanem ügyosztályában is rendet tartott s a rendezavaró elemek önként távoztak el.

A tanács tehát méltó emberre bízta ezt a hivatalt, aki annyira megfelelt kötelességének, hogy az átvételt teljesítő főkapitány az átvételi jegyzőkönyvben elismerte a kifogástalan ügykezelést és a korrekt pénzkezelést.

Nem diestelenül távozott tehát működése helyéről, s az ott tapasztalt rend, korrektség, szakértelem bizonyára kellő értékre talált minden tisztviselőben. Mert ő a latin költő szerint vir intactus ocalerioque purus.

Aszódy Mihály Kossuth-utca, Sas palota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyváradi és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimét, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (Bernai védjegyű) valamint tea, rum, konyak, likőrök, szardínia hal-konzervek (huspiké) szalámi. Ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkaárak, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszólló és déligyümölcsök rendelkezésre állanak. Az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5 korona.

Maxnak fia született.

Válóper Gábornak éimradt egy pere.

Maxot tulajdonképpen mi sem tudjuk, hogy kiseda, de ez nem is tartozik mi reánk. A fődolog, hogy fia született. Egy fiu a mai világban! Egy fiu, aki, ha véletlenül 18 évig tartana a háboru, hát nem mint vörös-keresztos dáma kötözné a katonák karját, hanem apritaná az angolt meg az olaszt, természetesen szintén a 18 éveseket, mert akkor már csak émitt-amott akadna öregebb ember közülök és 18 éves volna még az akkori Cadorna is, aki magához méltóan a mamája szoknyája mellől dirigálná az olasz sereget, mint ma az antant szoknyája mögül. Ime ilyen nagy ember lenne Maxnak most született fia. Többet aztán semmi közünk a derék és most talán pompásan bőgő kis legénykéhez, majd 18 év múlva megmutatja ő, hogy mit tud.

Szegény kis Max . . . Aki egyebet ma a világon nem szeret, mint a pompás édes tejet és azt, hogy zavartalanul kisorhassa magát. Ha tudná . . . No de majd meg fogja tudni az alábbi esetet, melyre Önök bizonyára a cikk olvasása kezdete óta kíváncsiak. Tehát elkezdem.

Maxnak fia született, mondjuk, hogy Maxi. Az újszülöttnek a papája katona, még pedig egy derék vállas, rubusztus terméti katona és pedig a javából. Talán hadnagy, vagy főhadnagy, az mellékes, a fő a gyerek. És most leengedem a függőnyt, mert jön az első felvonás.

Szia a Szigligeti-színház nézőtere, közelebről földszint, zsölye, X sor és Y szám. A színpadon oly mindegy nekünk, hogy mit adnak, hiszen ugysem zsirt, vagy cipőtalpat adnak, mert akkor mindennap zsufolt ház lenne. Szóval adnak valamit, valami darabot.

A nézőtérén a legnagyobb csendben, mert csend is szokott uralkodni a nézőtérén, megjelenik egy egyenruhás postás, keresi a zsölye X sor Y számot. Nagynehezen fel is fedezi. Ott ül Sirighü Oszkár és felesége Viszonthü Anikó. Sirighü Oszkáról kötelességünk annyit megemlíteni, hogy életében a felesége volt a legelső nő, akit meglátott és azóta még egyetlen egyszer nézett idegen nőre, arra tudniillik, aki a tyukszemére lépett, de arra sem azért, hogy esetleg . . . Óh, hanem hogy leszállítsa a saját tyukszeméről. Viszonthü Anikó egy milliméterrel sem volt külömb.

Tessék elképzelni Sirighü Oszkár mellett megjelenik a postás és átad egy táviratot, Sirighü Oszkár átveszi, kirohan a folyosóra, ott átolvassa. Természetesen nem érti. Óh hogyan is értené.

Kedves Oszkár!

Ma fiam született.

*Csókol hűséges
Maxod.*

Ez állott a táviratban. Sirighü Oszkár ötször-hatszor elolvasta a táviratot. Aztán gyöngyözni kezdett a homloka, majd óvatosan körülnézett. Hirtelen zsebreágta a táviratot és fejét mutató ujjára támasztva gondolkodott.

— Harmatos Egek! Hát Maxnak fia született. Jól van, fia született. Isten éltesse. De ki az a Max? És mi közöm van nekem hozzá, ujjonnan született fiához?

Én soha életemben nem voltam sem orvos, sem óh . . . óh . . . De az a távirat nekem szól. Tehát mégis csak van közöm hozzá . . . Nem, mégsem lehet hozzá közöm . . . Én semmiféle Maxot nem ismerem és most mégis fia született. Ha nem volna hozzá közöm, akkor azt tudhatta volna egyenesen a papájával . . . Óh . . . óh . . . Mit fogok most csinálni . . . ?

És Sirighü Oszkár bement a színházba, ahol közvetlen mellette Viszonthü Anikó, a felesége ült.

— Nos Oszkár? Mi van a táviratban?

—

— De mi van a táviratban?

— A táviratban?

— Igen, igen? Add ide. Mi van benne?

— Benne? . . . Kérlek . . . Hát . . .

— Nos?

— Hát ha minden áron akarod tudni a táviratban egy . . . egy . . . egy gyerek van . . . Igen egy gyerek, de kérlek kis gyerek.

— Ugy? És miféle gyerek?

— Én nem tudom, de egy gyerek van benne, aki most született. Ime itt a távirat . . .

És most megint leengedem a függőnyt, mert a színházban is leeresztették, hanem gyertünk haza.]

Sirighü Oszkár magyaráz, Viszonthü Anikó nem hisz semmit. De hogy is hinne, hiszen a táviratban ott sir a gyerek. Nyilván való, hogy itt botrány történt, amit nyomon követ a válópör. Sirighü Oszkár hiába mosakodott, a távirat mindent megcáfolt.

Viszonthü Anikó felöltötte bő és rövid szoknyáját, letörölte szeméből az utolsó könnyeket és a telefon jegyzékből kikereste egy jó nevű ügyvéd nevét, mondjuk Válóperes Gábert és elbucszva a kis családi fészektől, indult.

Most jön a válóper. De nem jön, hanem a táviratkihordó, aki fuldokolva mondja:

— Nagyságos Asszo . . . egy távirat . . .

A cím hibás . . . megcserélte a kisasszony a címet. Itt van a jó távirat.

Idegos távirat felbontás. Aztán néma csend s a távirat eltűnik a retikülben. Na ja, nem fog eltűnni, hiszen ez állott benne.

Sirighü Oszkárné

Nagyvárad

Kalap 300 korona postára téve.

.

De hiába a posta . . . a posta . . .

HIREK

* **Személyi hírek.** Dési Géza dr, Kelemen Samu dr, Bedő Mór dr budapesti védőügyvédek Nagyváradon időznek.

* **A hadinyereség adó.** Februárban terjesztette be Juricskay Barna pénzügyi tanácsos a tanácshoz azt a javaslatot, hogy a hadinyereség adót vessen ki a város. Ezt a javaslatot azonban adópolitikai szempontból nem ítélték célravezőnek a torony alatt. Tegnap már jelentettük, hogy a kormány hadinyereség-adót kíván behozni s az erről szóló törvényjavaslatot beterjesztette a parlamentnek. Az adószázalék 10—15 százaléktól 35 százalékgig terjed fokozatosan. Az állam tehát alkalmasnak találta ezt az adóalapot, amely felett nálunk pénzügyi frazeológiával napirendre tértek. Az alkalmat elszalasztottuk egy jó frázis kedvéért, s ez soha többé vissza nem fog térni.

* **Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király négyesi és rénoi báró Szepessy-Sokoll Rózsa 1. huszárezredbeli hadnagyot az ellanséggel szemben repülői művészetben tanúsított vitéz magatartásáért újlólag a legfelső dícsőrségi elismerésben részesítette. A koronás arany érdemkeresztrel a vilózségi érem szalagján lett kitüntetve Fekete Péter 37. gyalogezredbeli egészségügyi zászlós.

* **As Ügyvédi Kamara elnököt választ.** A nagyváradi Ügyvédi Kamara 1916 június hó 29 ik napján délelőtt 10 órakor a saját székházában rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgya: kamarai elnök választása és a választás folytán esetleg megürülő kamarai titkári állás betöltése.

* **A házbérfillér szabályrendelet a jogügyi bizottságban.** A házbérfillérekéről szóló szabályzatot már letárgyalta a pénzügyi bizottság. A tárgyalás során erősen kritizálták, hogy a szabályzatot a jogügyi bizottsághoz nem tették át előzetesen s így az jogi szempontból nem került megvitatás alá. A szabályzat, melyet a pénzügyi szakbizottság elvileg elfogadott, most került a jogügyi bizottsághoz, mely azt szombaton, június 17 én délután 4 órakor tartandó ülésén tárgyalja. Ez alkalommal, a házbérfillérekéről szóló szabályzaton kívül a jogügyi bizottság ülése elé kerül az aszfaltburkolat fenntartásának kérdése, a villamosműnél elért megtakarítások kérdése, valamint a jégművek részvénytársaság szerződéses ügye.

* **A Páris-patak, mint szemétkiherakó-hely.** Tegnap számunkban már említettük, hogy a város végre takarítja a Páris patak medrét. A takarítás azonban, amint már látszik, csak arra jó, hogy újból posványfészkek legyen a meder egész hosszában. Ahelyett ugyanis, hogy a meder közepén keskeny árkot ástak volna, hogy a sekély élőviz azon gyorsan lefuthasson, méternél szélesebb lapos medret takarítottak, amelyen elterül a kis vízmennyiség. De ettől eltekintve, azt látjuk, hogy a ki-takarított mederbe Uri utca és Szaniszló-utca közötti szakaszon már ismét szemétkiherakó-hely. Tegnap számunkban már említettük, ócska cipőt stb. hordanak bele a környék lakói, akik ezzel takarítják meg a szemétkiherakó költségeit. A hatóság helyesen járna el, ha megállapítaná, hogy a közeli házból hova lesz a szemétkiherakó s egyáltalán igénybe veszik e a szemétkiherakó vállalatokat, vagy csak úgy „háziilag“ tüntetik el az összegyűlt szemétkiherakó — a Páris-patak medrébe. — Erre vonatkozólag különben a kapitányi hivatal a következő hirdetményt adta ki:

Ismételten tapasztaltuk, hogy a Páris-patak környékén lakók a patak medrébe szemétkiherakó és más egyéb hulladékokat dobnak. Miután a mai meleg időjárás következtében a patak medrében összehalmozott hulladékok járványok okozóivá is válhatnak, ebből folyólag felhívom a Páris patak mentén lakókat, hogy a szemétkiherakó és egyéb hulladékoknak a mederbe való dobálásától tartózkodjanak, mert közegemet az ellenőrzés eszközlésére szigoruan utasítottam és mindazok, akik e rendelkezésem ellen vétnek, kihágási uton fognak büntetettetni. Nagyvárad, 1916 június 15. A *rendőrfőkapitányság*.

* **Adomány az Oltáregyesületnek.** Grócz Béla nagypópost 100 koronát adományozott az Oltáregyesület részére pünkösdi kiállításának alkalmából. Az adományért ez uton is köszönetet mond az Oltáregyesület igazgatósága.

* **Jótevény előadás Derecskén.** A derecskei önkéntes Tűzoltó-egylet e hó 12-én sikerült kabaré-előadást rendezett a vak katonák és a Magyar Vörös Kereszt javára. Az előadás tiszta jövedelme 400 korona, melyet a fenti jótevény célokra két részre osztanak. A jótevény kabarét rendezte és konferálta Salamon Zoltán.

*** Egyetemi hallgatók a világháborúban.** A budapesti m. kir. tudományegyetem a hartereken hősi halált halt, ott szerzett betegségükben elhunyt, az eltűnt, hadifogságba jutott, kitüntetésben részesült és általában a hadiszolgálatra bevonult fiainak emlékéért évkönyveiben méltó módon kívánja megörökíteni. Ebből folyólag a rendőrkapitányi hivatal felkéri mindazokat, akiknek hozzátartozói a nagyváradai iskolák elvégzése után, vagy előbb is, a budapesti tudományegyetem hallgatóivá lettek s katonai szolgálatuk teljesítése végett hagyták el az egyetemet, hogy a rájuk vonatkozó adatokat a szép, hazafias és az eljövő szebb kornak emlékéül szolgáló évkönyvek céljaira juttassák el a budapesti tudományegyetem rektori hivatalához, (IV. ker., Egyetem-tér 1-3) Az adatoknak magukba kell foglalni: a budapesti egyetemi hallgatók nevét, születési évét és helyét, az apa nevét, egyetemi fakultását, a csapatot, hol szolgálatot teljesítettek, a katonai rangfokozatot, az esetleges hősihalál helyét és idejét, a hartereken szerzett betegség idejét, az elhalálozás napját, a hadifogságba jutás vagy eltűnés idejét és helyét és végül az általuk kiérdemelt kitüntetésre vonatkozó pontos adatokat. Nagyvárad, 1916. június 10. A rendőrfőkapitányság.

*** Nem helyezik Miskolcra a református főiskolát.** A tiszáninneni kerület református egyháza ma 55 szavazattal 18 ellenében úgy döntött, hogy a sáros pataki református főiskolát nem helyezik Miskolcra. Ezzel egyidejűleg lekerül a napirendről ez a fontos református kérdés.

*** Katonai előéptetés.** A „Rendeleti Közlöny” legújabb száma közli, hogy Pap Kovács Ferenc százados es. és kir. kamarást a király a brassói 2. gyalogezredben őrnaggyá léptette elő.

*** Bajok a sertéshizlalás körül.** Tudvalevőleg Nagyvárad városa Winter Károlyval szerződést kötött 150 darab sertés hizlalására, amelyet a város, a kihízás után az akkori kőbányai árakból kilónként 60 fillér leszámításával, vesz át. A hizlalás alatt álló sertések között betegség lépett fel, amelyet már eddig is néhány darab állaton konstatáltak. A városi tanács tegnap foglalkozott ezzel a dologgal. Az élelmezési ügyosztály a gyanus, de az állatorvos által megvizsgált s nem közegégség ellenes állatokat a város részére szándékozik levágtatni. Winter Károly azonban azt kívánja, hogy az így levágott sertéseket, mint kihizottakat vegye át a város a mai kőbányai hizott sertések árában, a 60 fillér leszámításával. A városi tanács azonban, tekintettel arra, hogy nem hizott sertésekről van szó, a jelenlegi nagyváradai árakat tekinti irányadónak. A városi tanács a sertések átvételét az élelmezési ügyosztályra bízta. — A csabacsüdi uradalomtól beszerzett sertéseket teljessé elkülönítve hizlalja a város s az elkülönítéshez szükséges költségeket tegnap megállapította a város tanácsa.

*** Kiknek tűnt el a gyermekük?** Tegnap a kihágási ügyosztályhoz két kis leánykát állítottak elő, akiket az utcán csavargásban találtak. Az egyik négy és fél éves, a másik 2 éves. A kis leányok nem tudtak felvilágosítást adni sem szüleikre, sem lakásukra nézve, csak éppen a nevüket tudták hosszú faggatás után megmondani. A nagyobbikat *Titi* Ilonának, a kisebbiket *Kiss Etelkának* hívják. A gyermekeket ideiglenesen beszállították a gyermekmenhelyre. A rendőrség ezután hívja fel a gyermekek szüleit, hogy jelentkezzenek a

kihágási ügyosztálynál Pásztor Bertalan városi aljegyzőnél.

*** Ongyilkos gazda.** Számos János 70 éves székelyhídi gazda szerdán délben, mikor teljesen magára maradt ki ment az udvarra és ott a kutba vetette magát. A szerencsétlen ember cselekedetét csak este vették észre, amikor már halott volt. Az ongyilkos gazdának egy testvére 5 évvel ezelőtt szintén a kutba ugrott és ott lelke halálát.

*** A Fischer Ervin féle zeneiskolában** (Nyomda u. 4. Szaniszló u. 18. sz.) az 1916-17. tanévre szóló beiratások naponta d. e. 10-12 és d. u. 4-7 óra között az alábbi sorrendben történnek: Junius hó 18-19 én az iskolévet szabályszerűen végzett növendékek beírása. Figyelmeztetjük a helyüket fenntartani szándékozó növendékeket, hogy a fent jelzett napokban beiratkozzanak, mert a határidőn túl helyüket új növendékekkel töltjük be.

*** A cseres és szömörccés juhborók felhasználása és forgalmáhozatala.** A m. kir. miniszterium a háború eseteire szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvényes rendelkezések alapján a következőket rendelte el: A m. kir. miniszterium 449-1916. M. E. számú rendeletében (l. a Budapesti Közlönynek 1916. évi február hó 6. napján megjelent 29. számában) foglalt rendelkezések a jelen rendelet életbelépése napjától kezdve az idézett rendelet 1. §-ának 5. pontjában említett cseres és szömörccés juhborókra nem nyerne alkalmazást. Ehhez képest cseres és szömörccés juhborók a jelen rendelet életbelépésének napjától kezdve a 449-1916. M. E. számú rendelet 3. §-ában említett „Tanúsítvány” és a 4. §-ában megszabott hivatalos bélyeg nélkül és szabadon forgalomba hozhatók és felhasználhatók.

*** A nyári országos vásár.** Nagyváradon a nyári országos vásár a jövő héten kezdődik. Junius 23-24 én, pénteken és szombaton a sertés- és juhvásár; junius 25-26-27-én, vasárnap, hétfőn és kedden a termécs-, barom- és lóvásár; végül junius 25-től 30-ig, vasárnap, hétfő, kedd, szerda, csütörtök és pénteken a kézműipar és általános vásárt tartják meg.

*** A nyers ásványolaj felhasználásának korlátozása.** A magyar királyi miniszteriumnek 1. 371-916 M. E. sz. rendelete a még fel nem dolgozott, nyers állapotban levő ásványolaj felhasználásának korlátozása tárgyában. 1. §. A még fel nem dolgozott nyers állapotban levő ásványolajat tüzelésre és motorok hajtására felhasználni tilos. Ugyancsak tilos nyersolajból közvetlenül olajgázt előállítani. 2. §. A jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy megszegésüknél bármely módon közreműködik, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Nagyvárad, 1916. június 9. Rendőrfőkapitányság.

*** Örökre adnám** bárcm és fél éves fiamat. Cim a Hegedűs hírlapíróban.

x Poloskairtó MOKIM biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Kiadó** Beöthy Ödön-u. 7. sz. házban kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál, Nagyvárad.

A legjobb molyirtó szerek u. m. **mirt**, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

*** Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimanóczy-palota.

x Helybeli nagy vállalatnál 10-15 mázsa makulátar papír eladó. Rajánlatokat a kiadóba kérünk.

Forolin a legjobb és legbiztosabb tolettó-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1-20. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

*** Kiadó** Lahner György-utca 6. számú ház emeletén modern 2 szobás utcai lakás fürdőszobával aug. 1-re. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

SZINHÁZ.

A mai szinlap:

Este 8 és fél órakor, rendes helyárrakkal:

A Modern Szinpad műsorából:

1. Egy asszony, négy asszony. Énekes tréfa. Irta: Harsányi Zs. Zenéjét Vince Személyek:

Asszony Komáromi Gizel
Barátné Somogyi Róza
Férj Békési Lajos

2. Pufi a Polgár. Irta: Gábor Andor. Előadják: Huszár Károly és Faragó Sári.

3. Bihari Sándor énekel cigányzene kíséret mellett.

4. A cassa. Irta: Harsányi Zsolt. Előadják: Rózsahegy Kálmán, Huszár Károly.

Szünet:

5. Kuplák. (Dalok). Éneklő: Faragó Sári.

6. A szövetségeseik. Irta: Harsányi Zsolt. Előadják: Huszár Károly Rózsahegy Kálmán, Rádai Dénes.

Heti műsor.

Pénteken: Huszár Károly és Rózsahegy Kálmán kabaré társulatának vendégjátéka.

Beregi Oszkár Nagyváradon.

Ritka ünnepi esték lesznek a drámai művészetnek a Szigligeti-színházban három estén keresztül. Beregi Oszkár fog nálunk vendégszerepelni, a Nemzeti színház kiváló művésze, aki Reinhard világhírű társulatánál, a drámai művészet legelső csarnokában, szintén nagy becsületet szerzett magának és onnan került vissza Budapestre, ahol most büszkesége a Nemzeti Színháznak. Három vendégfölléptére: a Hamlet, Romeo és Julia és a Vasgyáros előadásaira, szombat, vasárnap és hétfő estére a színházi pénztárnál jegyek már is válthatók.

**APOLLÓ
mozgó-
színház**

**Péntek, szombat
Az uszó vulkán**
dráma 3 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, va-
sárnap és ünnepnapon 3 órakor és
hétköznapokon fél 7-kor.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA:

Kiskereskedőknek. — Nagyvárad. A beküldött panasz tárgytalan. Kiskereskedő lehet bárki, nem kell hozzá képesítés, mert az ipartörvény erre vonatkozólag semmi kikötést nem tartalmaz. A gyakorlati életben láthatja, hogy a kiskereskedők 90 százaléka sohasem volt kereskedő tanonc és segéd. Hogy konkurenciát csinál az új kiskereskedő a többinek, az bizonyos, de ez fennáll a levélírókra is. Kiskereskedéshez üzletvezető sem kell. Hogy az illetőnek mégis van üzletvezetője, az az illető üzlettulajdonos magámdolga. Az illető vasut, ahol az hivatalnok, bizonyára azért mentette fel az illetőt, mert szüksége van rá s ha a felmentett egy özvegy asszonynak segélyére van a kenyérkeresésben, azt nem lehet rossz néven venni.

A szerkesztésért felelősöknek ajánljuk:
Dr. PAPP KANOLY

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	9 50	2 19	4 39	8 10
V.-Velece >	10 00	2 29	4 49	8 20
Rontó >	10 16	2 46	5 06	8 44
Püspökfürdő érk.	10 21	2 51	5 11	8 49

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. u.	d. u.	este
Püspökfürdő ind.	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	11 21	3 47	7 33	9 46
Nagyvárad érk.	11 31	3 57	7 43	9 57

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	10 01	2 30	4 50	8 31
V.-Velece >	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

	d. e.	d. e.	d. u.	este
Félix-fürdő ind.	10 39	3 10	6 59	9 10
Rontó >	10 46	3 17	7 06	9 17
V.-Velece >	10 59	3 30	7 22	9 33
Nagyvárad érk.	11 09	3 40	7 32	9 40

*-gal megjelölt vonatok csak vasárnap és ünnepnapokon közlekednek.

Kiadó

olcsó bér mellett vendéglő, kávéház helyiségek berendezéssel, vagy anélkül, továbbá nagyobb és kisebb üzletek raktárak, műhelyek hosszabb, vagy rövidebb időre ugyiszintén modern berendezésű butorozott szobák. Nagy Sándor-utca 4.

Sarok ház

fűszerüzlettel, italméréssel,
trafik és bélyeg árudai joggal

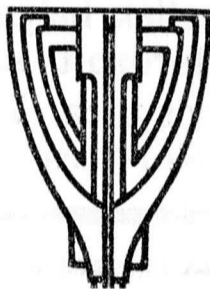
eladó.

Uri-utca 20. szám.

Janky Antal Utóda

(Cégtulajdonos Csata József.)

A legrégebb fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz
beszerzési viszonyok dacára min-
denből teljes raktárkészletet tart

A MÚJÉG

napenkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel vesszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Jegyző mellé vidékre és ügyvédi irodába; nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnőnek; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy papi házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánházhhoz; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány és mindenesnek; egy asszony havi 3 koronáért fésülést vállal.

Egy urileány, ki beszél németül és franciául elvállal nőket és gyermekeket tanításra.

KERESNEK: Egy német leányt gyermek mellé; üzletbe tanulóléányt; főzőnőt, mindenes, takarítónőt és napszamosnőket; inast és hetest.

Bármilyen csekély adományt is köszönettel elfogad s mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vasár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

Butorozott

egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület emeletén kiadó. Felvilágosítással szolgál a Zöldfa épület emeletén a szoba-kezelő. Telefon: 14-00.

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)

Telefon szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzletemet

ez idén is nagymennyiségű új zsákokkal és vizhatlan ponyvával gyarapítottam, úgy hogy a t. gazdaközönség ide vágo szükségletét a legolcsóbb kölcsöndíjak mellett tudom kielégíteni.

Ezenkívül mindenféle

Új gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkenőcsben a legkiválóbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötélneműek, gépszijak, dohány, zsákszinegek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarokban és löpökrocokban.

Gyapju zsákokból nagy raktár!

EMIR ARCMOSÓ

legkételetesebb készítmény bőrhámlás és sömör; továbbá izzadó-, fényes-, zsíros-, atkás (mitesseres) arcra. Ha naponta többször az arcunkat EMIR-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés leheletfinomságu harmattal lenne bevonva. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól, mert csak az EMIR névvel ellátott eredeti üvegekért vállal felelősséget a készítő.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Alabástrom szappan

legfinomabb illatu és legjobb minőségű pipere szappan, mert teljesen tiszta nővenyi zsírokból van összeállítva, kitűnően habzik és teljesen lugmentes. Pompás illatánál fogva a legelőkelőbb körökben is általánosan el van terjedve.

Egy darab ára 1 kor. 60 fillér.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha tiszta fehér arcot óhajt, úgy használjon

Alabástrom-arckenőcsőt

Egy téglár ára 1 kor. 20 fillér.

vidéki megrendeléseket azonnal szállítók és 6 korona értékűek költségmentesen lesznek szállítva. ::

Fenti szerek kaphatók: a készítő

NÉMETH PÁL gyógyszerész

Arany Kereszt gyógytára, kémiai és kosmetikai laboratóriumában Szent László-tér, a Városháza mellett.

Fenti szerek valódi minőségben beszerezhetők még Csanda Endre Rákóczi gyógyszerárban Szacsavay-utca és a Vadász drogériában.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,
Nagy Sándor-utca

Park-szálloda
épületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és baskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11-53. ::

Kiadó

azonnal, esetleg augusztusra három négy szobás lakások mellék helyiségekkel és butorozott szobák. Szent János-utca 72. sz. Nagy Sándor-utca 4. sz.

5.

Elsőrendű jégszekrények olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

Kiadó

a Fekete Sas bérpalota IV. emeletén 2 két szoba és mellék helyiségekből álló lakás lift használattal. Felvilágosítást ad a gondnok (Passage 24. sz. lépcső, telefon: 14-00)

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 514.

A telep telefonja 514.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA
CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja

55.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű

Villamos vasalók,
főzőedények,
tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállítatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos ivlámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

1 ÓRAI VASALÁS CSAK
12 FILLÉRBE KERÜL.

Főszerelő telefonja

55.

ÉLŐ MARHÁT,

hizott sertést

legmagasabb árban veszünk

Kemény Testvérek

Nagyszalonta.

Interurbán telefon 7.

Gazdasági és Iparbank Részvénytársaság

Nagyvárad, Szent László-tér 2. sz.

Alaptőke: 3,010.000 korona.

Tartalékalap: 600.000 kor.

Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára. — Leszámitol váltókat. — Előleget nyújt értékpapírokra. Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra rövidebb és hosszabb időre. Valamint törlesztéses jelzálogkölcsönöket is engedélyez.

Bővebb felvilágosítást az intézet nyújt.

Kiadó lakás

a Fekete Sas bérpalota II. emeleten a Szent László térre nyúló 5 szoba, fürdőszoba, előszoba, eselőszoba, kamarából stb. álló erkélyes saroklakás (személy és teherlift használattal) kiadó. Közelebbi felvilágosítást nyújt a részvénytársasági gondnok (passage 24. sz. lépcső, telefon: 14-00)

Tanulóleány

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda r.-t.-nál

Szilágyi Dezső-utca 5. szám.